

Josep M. Esquirol: “Ens aguantem gràcies als altres”

Dij, 16/02/2017 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) “M’ha agradat que es parli de la dimensió psicosocial de la salut”. El filòsof **Josep M. Esquirol** ha presentat aquest dimecres a l’Aula Magna de la Facultat d’Educació Social i Treball Social Pere Tarrés - URL el llibre del professor **Carles Ariza** ‘[Una mirada psicosocial a la salut i a la malaltia](#)’. És el tercer volum de la col·lecció que editen conjuntament l’Editorial Claret i la Fundació Pere Tarrés.

“Aquest llibre posa de manifest una cosa que és de sentit comú: que ens aguantem gràcies als altres” i que “és la comunitat que permet que ens aguantem sols”. Per al filòsof “és una obvietat” però creu que “de vegades es parla en accés d’autonomia” quan en realitat “ningú no es val absolutament per si sol”.

“Sortosament som vulnerables”

Josep M. Esquirol ha analitzat aquest treball des d’una “mirada extrínseca”. En tant que professor de filosofia contemporània a la Universitat de Barcelona, ha reconegut: “No sóc del món de la salut, ni de la medicina, ni dels serveis socials, ni del treball social”.

Des d’aquest punt de partida ha destacat que el llibre fa una “al·lusió freqüent als col·lectius vulnerables”. Ha presentat com a alguns sinònims de “vulnerable”, com ara “l’afectable, el sensible, el passiu”. “Què és l’humà? L’especialment afectable. La vida és afectació”, ha dit.

Aquí ha defensat el valor de la vulnerabilitat: “Sortosament som vulnerables. La vulnerabilitat no és un defecte, és una vàlua”. Però també “ser vulnerables és ser feribles”. El llibre es refereix sobretot a “les situacions en què allò que ens afecta ens fa mal o ens fa massa mal”, ha matisat. I ho ha traduït al llenguatge col·loquial quan es diu que “estàs fotut”.

Durant la presentació s’ha referit també als aspectes formals del volum. I ha agraït “la claredat, l’endrecament i la sistematització” de l’autor. Segons Esquirol, “no abusa de termes tècnics però és un llibre acadèmic”. El filòsof ha destacat també “to respectuós, sense majúscules, sense estridències” amb què ha escrit el llibre Carles Ariza. I ha parlat del resultat del llibre com “una feina meticulosa i curosa”.

Els ‘egos’ i la comunitat universitària

Per explicar la modèstia de l’autor ha dit que “qui escriu no té un ego inflat” i que “això té a veure amb una manera d’entendre la universitat”. És a dir, que “el llibre s’insereix en aquesta cosa genuïna que és la universitat” i que passa per “la complicitat entre mestres i alumnes”. Entre el públic, les intervencions de dues

estudiants que segueixen l'assignatura d'Ariza, han confirmat l'entusiasme que ha aconseguit contagiar per la matèria.

Esquirol ha criticat l'amenaça que suposa la mercantilització del món universitari pel que fa a la vivència comunitària del coneixement. I ha insistit així que el que "aquesta cosa genuïna" arriba quan "les persones que ensenyen són humils, generoses i modestes i aporten alguna cosa als alumnes".

La definició de salut "de tota la vida"

Esquirol ha repassat les diferents definicions de "salut" que Ariza recull en el llibre, i que han estat objecte de congressos internacionals. I ha conclòs que, d'entre totes elles, "la millor definició de salut és la més simple, la de tota la vida. És insuperable. Salut és l'absència de malaltia".

Ha fet així una crítica a la definició "maximalista" que s'elabora "com si estiguéssim en el paradís". Hi ha afegit que "la condició humana no és paradisiàca i per això s'ha de ser més sobri". Amb ironia ha afirmat: "Estem als afores del paradís. No sé si recordeu que ens van fer fora".

"Cal posar de relleu l'acompanyament"

L'autor, Carles Ariza, és llicenciat i doctor en Medicina i Cirurgia, especialista en Medicina Preventiva i Salut Pública. En la seva intervenció ha defensat la necessitat d'aquesta "[mirada psicossocial](#)". "Costa poc d'entendre que una malaltia té origen biològic". De la mateixa manera, ha dit, també s'entén com a realitat conductual, d'acord amb els hàbits i els estils de vida. Però "l'entorn social és clau per enfocar la visió de la salut i la malaltia".

L'autor ha posat com a exemple la pobresa infantil: "Hi ha persones a qui aquesta crisi ha enganxat amb dificultats per alimentar fills d'entre 4 i 6 anys. Això els marcarà la resta d'etapes vitals", ha explicat.

"La persona a qui li diagnostiquen un càncer, necessita tant d'acompanyament en el dia a dia!". I aquí hi entra l'educador social per tal de brindar orientació i recursos, per afrontar, per exemple, els canvis que la persona haurà d'afrontar el dia a dia. "Cal posar de relleu l'acompanyament".

També ha parlat de la necessitat de promoure la salut en l'àmbit preventiu per fer front a la malaltia. I ha reivindicat "l'espai comú", allà on "es troben els diferents professionals que treballen per la salut pública".

Un treball fruit de la maduresa

El director general de la Fundació Pere Tarrés, **Josep Oriol Pujol**, també ha agraït la publicació. "Un treball sistemàtic com aquest, des de la maduresa de l'autor, té ple sentit i ha de ser fruit del claustre de la nostra universitat".

Aquest llibre és el tercer de la Col·lecció Universitat i Acció Educativa, que coordina **Jesús Vilar**. Durant la presentació, Vilar ha recordat que "és una col·lecció que s'inscriu en la voluntat de donar sortida a la veu d'un professorat que al llarg del temps va travant el seu discurs".

En primera persona, Vilar també ha reconegut: "Fa molta il·lusió que un company

tingui producció". De fet, el llibre de Carles Ariza tindrà continuïtat en un segon volum que porta per títol *La salut conculcada*.